چکیده

فناوری اطلاعات و ارتباطات[1] (ICT) به‌طور گسترده در حرفه حسابداری مورد استفاده قرار می‌گیرد و کارکردهای حسابداری در کسب‌وکار و نقش حسابداران را متحول کرده است. با اقرار به اهمیت مهارتهای فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش حسابداری، بسیاری از کارفرمایان و انجمنهای حرفه‌ای خواستار ادغام برنامه‌های درسی حسابداری با فناوری اطلاعات و ارتباطات هستند.

بنابراین بسیار حایز اهمیت است که کارشناسان آینده حسابداری به جدیدترین مهارتهای فناوری اطلاعات و ارتباطات که توسط کارفرمایان دنبال می‌شود، مجهز شوند. در این مقاله به بررسی بازار کار موجود پرداخته شده است تا تصویری از مهارتهای مورد تقاضا از دانش‌آموختگان، به‌ویژه مهارتهای فناوری اطلاعات و ارتباطات، به‌دست اید. افزون بر این، تعدادی از سامانه‌های نرم‌افزاری برای سازوکارهای حسابداری و شرکتهای تامین‌کننده آن‌ها نیز ارائه شده است.

گنجاندن مهارتهای فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش حسابداری

زهرا نوری

مقدمه

حرفه حسابداری در سراسر جهان به‌دلیل تغییر فناوری و جهانی‌شدن اقتصاد، به‌دقت مورد بررسی قرار گرفته است. فناوری، فشار رقابتی را در حرفه حسابداری ایجاد کرده که موجب انتظارهایی مبنی‌بر این شده است که دانش‌آموختگان حسابداری باید مهارتهای غیرحسابداری را با اهمیت فزاینده‌ای که به مهارتهای فناوری اطلاعات و ارتباطات داده می‌شود، توسعه دهند.

دانش‌آموختگان حسابداری و کارفرمایان، نرم‌افزارهای حسابداری و فناوری کامپیوتر را برای حرفه خود ضروری می‌دانند(Kavanagh and Drennan, 2008) . همچنین در رهنمودهای منتشر شده از سوی انجمنهای حسابداری و تدوین‌کنندگان استاندارد ازجمله **انجمن حسابداری امریکا**[۲] (AAA) و **انجمن پیشبرد مدارس دانشگاهی کسب‌وکار**[۳] (AACSB) و **انجمن حسابداران رسمی امریکا**[۴] (AIC-PA)، تمرکز بیشتری بر مهارتهای راهبردی طی تحصیلات دانشگاهی وجود دارد (Willis, 2016).

اکنون بیشتر سازمانها به «**حسابدار ترکیبی**[۵]، یعنی ترکیبی از شایستگیهای فناوری اطلاعات یا سیستمهای اطلاعاتی و توانمندیهای حسابداری رایج » نیاز دارند. در یک حسابدار ترکیبی، مهارتها و دانشهای مختلف مدیریت کسب‌وکار و مدیریت اطلاعات با هم ترکیب می‌شوند (Ahmed,2003).

دانشگاه‌های سراسر جهان اکنون به‌طور روزافزون از این جریان آگاه شده‌اند و با ابتکارهای مناسب در چارچوب عملیاتی برنامه‌های تحصیلی، به توسعه مهارتهای بین فردی و کاربردی لازم و مورد تقاضایی که دانش‌آموختگان آن‌ها را در رشته تحصیلی انتخابی‌شان آماده استخدام می‌کند، پرداخته‌اند.

نکته درخور توجه این‌که، تاثیر چالش مهارتها در نقاط مختلف جهان ابعاد متفاوتی دارد. با وجود آن‌که بسیاری از کشورهای غربی با چالش دانش‌آموختگان بسیار زیاد و مشاغل بسیار کم مواجه هستند، اما کشورهای خاورمیانه در تلاشند تا با پرورش تعداد بیشتری از اتباع محلی که قادر به انجام مشاغل با مهارت زیاد در زمینه‌هایی مانند حسابداری و امور مالی و فناوری اطلاعات و ارتباطات هستند، وابستگی خود به اتباع خارجی را کاهش دهند.

کشورهای مختلفی در خاورمیانه، ازجمله قطر، برنامه‌های ملی را با تمرکز بر توسعه سرمایه انسانی و حرکت به سمت اقتصاد دانش‌بنیان آغاز کرده‌اند. دولت قطر برای تجهیز دانش‌آموختگان به مهارتهای مورد نیاز در همه زمینه‌ها، ازجمله حسابداری و امور مالی، ابتکاری با موضوع **چشم‌انداز ملی ۲۰۳۰** قطر (QNV 2030) آغاز کرده است. در این ابتکار پیش‌بینی شده که در گذار به سوی اقتصاد دانش‌بنیان، موفقیت اقتصادی اینده به‌طور روزافزون به توانایی شهروندان قطری در رویارویی با نظم بین‌المللی دانش‌بنیان و بسیار رقابتی بستگی خواهد داشت.

این چشم‌انداز برای قطر این امکان را فراهم می‌آورد تا سرمایه انسانی خود را توسعه داده و همچنین نمونه‌ای اثربخش از چگونگی آموزش دوباره نیروی کار به وسیله مهارتها و شایستگیهای به‌روز ارائه دهد، که تفکر تحلیلی و انتقادی و همچنین خلاقیت و نوآوری را برای تامین نیازهای متغیر و پیچیده صنعت و تجارت پرورش می‌دهد.

برای دستیابی به توسعه پایدار و به‌حداکثر رساندن موفقیت طرحهای حمایتی مرتبط، باید دستکم از چشم‌انداز آموزش عالی شروع شود. بنابراین، نقطه شروع، درک عمیق‌تر از شکافها و نیازهایی است که بر شرایط فعلی سیستم آموزش عالی و همچنین ویژگیهای دانش‌آموختگان در مقایسه با مهارتها و شایستگیهای موردنیاز کارفرمایان تاثیر می‌گذارند.

از آنجایی که این مقاله بر اهمیت مهارتهای فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش حسابداری تمرکز دارد، درک جریانهای فعلی در این حوزه و بررسی بازار کار برای تشخیص این‌که مهارتهای این فناوری یکی از زمینه‌های اصلی مورد نیاز دانش‌آموختگان حسابداری است یا خیر، بسیار اهمیت دارد.

این مقاله، اولین تلاش برای بررسی استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات در حسابداری از دیدگاه کلی و همچنین از دیدگاه کشورهای عضو **شورای همکاری خلیج فارس** (GCC) خواهد بود. با توجه به اهمیت حرفه مالی و حسابداری در قطر، این مقاله به‌دنبال آن است که مروری بر بازار کار حسابداری و توسعه فعلی نرم‌افزارهای حسابداری داشته باشد. ادامه مقاله به‌شرح زیر سازماندهی شده است. بخش بعدی به بررسی تاریخچه موجود در مورد مهارتهای

فنـاوری اطلاعـات و ارتباطـات در آمـوزش حسـابداری می‌پردازد. پـس از آن، اهمیت و موارد الزامی در مهارتهای فناوری اطلاعات و ارتباطات در آگهی‌های شغلی حسابداری را توصیـف می‌نماید. در پایان، بخـش بحث و نتیجه‌گیری ارائه شده است که یافته‌ها و پیامدهای این تحقیق را تشریح می‌کند.

نقش مهارتهای فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش حسابداری

در محیط کسب‌وکار موجود، مهارتهای فناوری اطلاعات و ارتباطات توسط نویسندگان متعددی که شایستگی استفاده از برنامه‌ها و ابزار مختلف را به‌عنوان یک مزیت راهبردی با اهمیت برای دانش‌آموختگان- کارکنان بالقوه حسابداری و مالی شناسایی کرده‌اند، پررنگ شده است.

مهارتهای فناوری، توانایـی دانش‌آموختگان در انتخاب و استفاده از فناوری مناسب برای رسیدگی به وظایف و مشکلات متنوع در محیط کارشان را بازتاب می‌کند (Jackson, 2014a, 2014b). توانایـی اسـتفاده از برنامه‌های نرم‌افـزاری رایج مورد اسـتفاده در حسـابداری و مالی، مهارتی آشکار است که کارفرمایان در دانش‌آموختگان به‌دنبال آن هسـتند. **کاکس و همکاران** (Cox et al,2013) درک ساده‌تری از این مهارتها بـا عنوان تخصـص دانش‌آموختگان در اسـتفاده اثربخش از فناوری اطلاعات و ارتباطات و توصیف سیستمهای اطلاعاتی و فناوری اطلاعات و ارتباطات مرتبط برای درک کاربرد عملی آن‌هـا ارائه می‌دهنـد. توانایی دانش‌آموختگان در سـازگاری با فنـاوری نیز به‌عنـوان توانایی آن‌ها در اسـتفاده از فناوری موجود، توانایی یادگیری و توانایی حل مسئله تعریف می‌شود. کارفرمایان بیشـتر اوقات برای دانش تخصصی در زمینه‌های فنی ارزش بالایی قایل هسـتند (Hernández - March et al., 2009).

از تاریخچه این موضوع چنین برداشـت می‌شـود که بیشتر دانش‌آموختـگان فاقـد مهارتهـای محاسـبه‌گری موردنیاز کارفرمایان هسـتند و از درک ضعیف مهارتهـای مورد انتظار در محل کار رنج می‌برنـد (Gibbs et al., 2011; Gaviria et la., 2015; Ezeani & Akpotohwo, 2014). بـا وجود آن‌که برخی مطالعات، تلاشـهای مشترک دانشگاه‌ها و موسسـات در قراردادهای انتقال فناوری را در راستای کاهش شـکاف بین آموزش عالی و موارد الزامی برای بازار کار توصیه می‌کنند، برخی دیگر پیشنهاد می‌کنند که دانش‌آموختگان باید اموزش رسـمی دریافت کنند تا مهارتهای فنـی خود را برای پیشرفت در کار بهبود بخشند (Gibbs et al., 2011). **راگلند و راماچاندران** (Ragland and Ramachandran,2014) بـه بررسـی توابـع **اکسـل** (Excel) پرداختنـد کـه برای دانش‌آموختگان حسـابداری قبل از شـروع کار در حسابداری عمومی بااهمیت و سـودمند تلقی می‌شـوند. نتایج نشان داد که دانشجویان حسـابداری اهمیت و کاربرد برخی از این توابع اکسل را دست‌کم می‌گیرند. نتایج این پژوهش همچنین نشان داد که دانش شـناختی افراد تازه استخدام‌شـده در مورد نحوه اسـتفاده از توابع خاص اکسل در شغل حسابداری‌شان، از نظر آماری با دانش شـناختی دانشجویان در مورد نحوه استفاده از برخی از همان توابع اکسـل متفاوت است. **ویلیس** (Willis, 2016) همچنین اشـاره کرد که اکسـل یک مهارت ضروری مورد اسـتفاده در حوزه حسابداری است و کارفرمایان اینده‌نگر برای حسابداران جدیدی که دانش این نرم‌افزار را دارند، ارزش قایل هستند.

سـپراکمن و همـکاران (Spraakman et al.,2015) با مدیران ارشـد مالی در بزرگترین شـرکتهای کشـور زلاندنو مشـورت کردند و برداشـتهای آن‌ها را در مورد شایستگیهای فنـاوری اطلاعات مـورد نیـاز دانش‌آموختگان حسـابداری مدیریـت بررسـی کردند. پژوهـش آن‌ها نرم‌افزار اکسـل را بـرای تحلیل به‌عنوان مهمترین و پـس از ان **ورد** (Word)، **پاورپوینـت** (PowerPoint) و **اوت‌لـوک** (Outlook) شناسـایی کردند. **السـعدانی** (Elsaadani, 2015) کفایت مهارتهـای فناوری اطلاعـات و ارتباطـات دانش‌آموختگان تـازه‌کار حسـابداری در مصـر را ارزیابی کرد و نشـان داد که آن‌ها باید بـا اینترنت، نرم‌افزار پردازش متن، نرم‌افزار صفحه گسـترده، پسـت الکترونیک، نرم‌افزار حسـابداری تجاری و نرم‌افزار مدیریت پایگاه داده آشنا باشند. السعدانی همچنین از موسسات آموزش عالی حسابداری در سراسر جهان خواست که به بررسی موارد الزامی این حرفه ادامه دهند تا دانش‌آموختگان

را به شایستگیهایی که کارفرمایان خواستار آن هستند، مجهز کنند. **سیتامراجو** (Seethamraju,2010) بیان کرد که خواه رشته حسابرسی باشد، یا حسابداری مالی یا حسابداری مدیریت، مهارتهای مرتبط با فناوری اطلاعات باید در بافت حسابداری گنجانده شده و دانش‌آموختگان را با کمک آموزش مدرن تعلیم دهند. او همچنین بیان کرد که بسیاری از واحدهای درسی حسابداری از اکسل استفاده می‌کنند، با این حال، سطح تخصصی مطالب تدریس‌شده محدود است و به‌تقریب هیچ دانشگاهی به دانشجویان ابعاد پیشرفته‌ای همانند ماکروها و سایر جنبه‌ها را آموزش نمی‌دهد. **تاناکا و سیتول** (Tanaka and Sit-hole, 2015) با استفاده از پژوهش پیمایشی، مهارتهای فناوری اطلاعات مورد نیاز کارفرمایان و میزان رضایت آن‌ها از دانش‌آموختگان جدید حسابداری را بررسی کردند. نتایج پژوهش پیمایشی نشان داد که دانشجویان در پردازش متن و دانش مهارتهای نرم‌افزاری ارتباطات بهتر آموزش دیده‌اند، اما کارفرمایان از دانش‌آموختگان حسابداری در سطح ورود به‌کار انتظار دارند که دانش مربوط به دوره‌های حسابداری و شایستگیهای صفحه گسترده را دارا باشند. راهکار رفع کمبود مهارتهای فناوری اطلاعات، مستلزم آن است که مربیان حسابداری، مهارتهای پیشرفته اکسل و آموزش دوره‌های حسابداری پرکاربرد را در برنامه خود بگنجانند.

سنیک و همکاران (Senik et al., 2013) شکاف انتظارها در توسعه مهارتهای فناوری اطلاعات در یک دوره تحصیلی حسابداری در بریتانیا را با استفاده از روش‌شناسی فرضیه زمینه‌ای بررسی کردند. یافته‌ها نشان می‌دهد که برخی از درک و مهارتهای مورد نیاز مربوط به نرم‌افزار حسابداری، مالیات و حسابرسی وجود ندارد، که نشان‌دهنده شکاف در انتظارها است. نظرهای مختلف در مورد این‌که چه کسی باید مسئولیت توسعه مهارتهای فناوری اطلاعات دانش‌آموختگان را بر عهده بگیرد؛ درک مربوط به ماهیت مهارتهای فناوری اطلاعات، انتظارهای نامشخص و عدم‌ارتباط بین ذینفعان در آموزش حسابداری، عواملی هستند که تصور می‌شود موجب چنین شکافی شده‌اند. به گفته **چانگ و هوانگ** (Chang and Hwang, 2003) بسیاری در حرفه حسابداری نگرانیهایی را در مورد این‌که دوره‌های درسی دانشگاه به‌طور اثربخش و کارامد حسابداران را برای مقابله با این چالشها آماده می‌کنند یا خیر، مطرح کرده‌اند. یافته‌های آن‌ها نشان داد که مربیان اهمیت مباحث فناوری اطلاعات را تشخیص می‌دهند، اما در پوشش همه مباحث مهم فناوری اطلاعات در برنامه‌های درسی حسابداری مشکل دارند. موسسات حسابداری برای غلبه بر این چالش، باید با دانشگاهیان همکاری نزدیکی داشته باشند تا راه‌هایی برای همکاری در آموزش پیدا کنند که بازده بالاتری برای منابع سرمایه‌گذاری شده توسط دانشگاه‌ها و موسسات حسابداری به‌همراه داشته باشد.

اکنون بیشتر سازمانها به «حسابدار ترکیبی یعنی ترکیبی از شایستگی‌های فناوری اطلاعات یا سیستمهای اطلاعاتی و توانمندیهای حسابداری رایج» نیاز دارند

تقاضا برای مهارتهای فناوری اطلاعات و ارتباطات در آگهی‌های شغلی حسابداری

بسیاری از پایگاه‌های اینترنتی برخط استخدام برای مشاغل مربوط به حسابداری در قطر جستجو شدند؛ هدف اصلی از این کار، شناسایی ویژگیهای دانش‌آموختگان، به‌طور ویژه مهارتهای فناوری اطلاعات و ارتباطات فهرست‌شده در موقعیتهای شغلی آگهی‌شده بود. این پایگاه‌های اینترنتی شامل **گلف‌تلنت** (Gulftalent)، **مانسترگلف** (Monster-

(gulf)، **نوکری‌گلف** (Naukrigulf)، **بایت** (Bayt) و **جابز** (Jobs) در قطر بود. این مطالعه در مه ۲۰۱۶ انجام شد و ۲۱ موقعیت شغلی مربوط به حسابداری را دربر داشت. نتایج براساس مشاغل ارسال شده طی چهار هفته اخر مه ۲۰۱۶ بود. موقعیتهای شغلی کوتاه فهرست‌شده، به‌منظور ویژگیهای موردنیاز دانش‌آموختگان در مهارتهای فناوری اطلاعات و ارتباطات مشخص، مشاهده شده‌اند. یافته‌ها نشان داد که خواه حسابداری بهای تمام‌شده باشد یا حسابرسی، مدیر مالی یا تحلیلگر اعتبار، کارفرمایان خواستار مهارتهای فناوری اطلاعات و ارتباطات در نامزدهای حسابداری هستند.

سیستمهای نرم‌افزاری برای حرفه حسابداری

تعدادی سیستم نرم‌افزاری تجاری در بازار موجود است که خدمات زیر را ارائه می‌دهند:

- دفتر موجودی نقدی برای کاربران تجاری؛
- دفترداری با ثبت دوطرفه کامل برای کاربران تجاری و حسابداران آن‌ها؛
- نرم‌افزار حسابداری برای حقوق و دستمزد یکپارچه؛
- تهیه حساب برای حسابداران عملی به منظور تهیه صورتهای مالی دوره‌ای برای صاحبکاران خود با استفاده از سوابق حسابداری دستی یا کامپیوتری آن‌ها؛
- نرم‌افزار برای بخشهای خاص بازار؛
- نرم‌افزار **مدیریت ارتباط با مشتری** (CRM) برای مدیریت صاحبکاران، صدور صورتحساب و بازاریابی.

نرم‌افزارهای حسابداری به‌طور معمول از سوی تعداد کمی از تامین‌کنندگان معتبر ارائه می‌شوند. با این وجود، در ۵ سال گذشته تعدادی از فروشگاه‌های کوچک‌تر نرم‌افزار، خود را در این صنعت روبه‌رشد تثبیت کرده‌اند.

بحث و نتیجه‌گیری

در این مقاله، یافته‌ها نشان داد که خواه حسابداری بهای تمام‌شده باشد، یا حسابرسی، مدیر مالی یا تحلیلگر اعتبار، کارفرمایان به مهارتهای فناوری اطلاعات و ارتباطات داوطلبان حسابداری نیاز دارند. دراین مقاله همچنین نشان داده شد که حرفه حسابداری به‌سرعت در حال تغییر است و سازمانها به‌طور روزافزون از نرم‌افزار برای نیازهای حسابداری و مالی خود استفاده می‌کنند. افزون بر این، فروشندگان نرم‌افزار به‌طور روزافزون پیشنهادهای خود را براساس نرم‌افزارهای رومیزی و یا نرم‌افزارهای برخط متوازن می‌کنند. دراین مقاله همچنین مشخص شد که توسعه بزرگ بعدی، حرکت به سمت نرم‌افزارهای برخط است. نرم‌افزارهای حسابداری برخط یا مبتنی‌بر ابر، شرکتهای کوچک را قادر می‌سازد تا وظایف حسابداری را خودشان انجام دهند و به این ترتیب هزینه‌ها به‌طور درخور توجهی کاهش می‌یابد. جریان دیگر در این صنعت، استفاده از تحلیل داده‌ها است، به‌عنوان نمونه، اکنون حسابرسان می‌توانند مجموعه‌های کاملی از داده‌ها را به‌جای نمونه‌های کوچک تایید کنند و در عین حال خطاهای انسانی را کاهش دهند. فروشندگانی که راهکارهای مبتنی‌بر وب ارائه می‌دهند، شاهد ارتقای کسب‌وکار خود هستند. برای نمونه، نرم‌افزار برنامه‌ریزی منابع سازمانی **سیج** (Sage) در خاورمیانه در میان کسب‌وکارها بسیار شهرت دارد و دامنه وسیعی از راه‌کارهای نرم‌افزاری هوش تجاری، مالی، حسابداری و دفترداری را ارائه می‌دهد.

هر دوی این جریانها نشان می‌دهند که کارشناسان غیرحسابداری می‌توانند برخی از وظایفی که از نظر تاریخی محدود به کارشناسان حسابداری است را انجام دهند و در عین حال باید نرم‌افزارهای جدید را یاد بگیرند تا خدمات خود را برای کسب‌وکارها جذاب‌تر کنند.

برای انجام این کار، کارفرمایان باید با موسسات آموزشی در راستای ایجاد مشارکت همکاری کنند که به توسعه یک برنامه درسی کمک می‌کند که مهارتهای فنی و نرم لازم برای مسیرهای شغلی آینده دانش‌آموختگان را تعریف می‌کند. افزون بر این، کارفرمایان باید با دانشگاه‌ها برای توسعه دوره‌های آموزشی، باشگاه‌های کارآموزی، باشگاه‌های مشاوره شغلی و دوره‌های کارآموزی همکاری کنند، تا مهارتهای دانش‌آموختگان را افزایش داده و آن‌ها را برای کار آماده کنند. دولت برای موفقیت برنامه ملی‌سازی قطر، باید با کارفرمایان و دانشگاه‌ها به‌منظور طراحی یک برنامه درسی که دانش‌آموختگانی ماهر را به جامعه تحویل دهد، همکاری کند.

جدول ۱ : مهارتهای مورد نیاز در حرفه حسابداری

جایگاه	مهارتها
مدیر حسابداری بهای تمام‌شده	۱) دانش رشته حسابداری؛ ۲) مهارتهای قوی برای مدیریت افراد؛ ۳) مهارتهای مدیریت زمان؛ ۴) دقت و توجه به جزییات؛ ۵) مهارتهای پیشرفته عددی و تحلیلی؛ ۶) مهارتهای عالی مذاکره؛ ۷) مهارتهای عالی در گزارش‌نویسی؛ ۸) مهارتهای خوب ارتباطی؛ ۹) مهارتهای خوب برای ارائه؛ ۱۰) مهارتهای پیشرفته در زمینه نرم‌افزارهای اداری
مدیر ارشد حسابرسی فناوری اطلاعات - بانکداری	۱) حسابرس متخصص فناوری اطلاعات و ارتباطات باشد؛ ۲) خودجوش باشد؛ ۳) قادر به اجرای طرح حسابرسی به صورت انفرادی باشد؛ ۴) مهارتهای کار گروهی؛ ۵) مهارتهای رهبری؛ ۶) دانش قوی در روشهای حسابرسی فناوری اطلاعات و ارتباطات؛ ۷) آشنایی با محصولات وام‌دهی شرکتی، خزانه‌داری و خرده‌فروشی
مدیر مالی/مدیر ارشد مالی	۱) مهارتهای رهبری؛ ۲) تجربه مدیریتی؛ ۳) تجربه منطقه‌ای؛ ۴) تجربه کاری در صنایع سنگین؛ ۵) مهارتهای عالی فناوری اطلاعات و ارتباطات
حسابرس ارشد مستقل	۱) مهارتهای رهبری؛ ۲) دقت؛ ۳) مهارتهای ارائه؛ ۴) مهارتهای مدیریتی؛ ۵) مهارتهای خوب گزارش‌دهی ۶) تجربه صنعتی؛ ۷) تجربه منطقه‌ای؛ ۸) مهارتهای فناوری اطلاعات؛ ۹) دستکم مدرک کارشناسی افتخاری؛ ۱۰) دارای گواهینامه CIA
حسابداری حقوق و دستمزد	۱) زبان انگلیسی؛ ۲) اصول حسابداری؛ ۳) حسابداری حقوق و دستمزد؛ ۴) آشنایی با سیاستها و رویه‌ها؛ ۵) مدیریت زمان؛ ۶) آشنایی با اصول و درک کسب‌وکار؛ ۷) دانش مالی؛ ۸) جمع‌آوری و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزارهای محاسباتی؛ ۹) مدیریت عملکرد؛ ۱۰) ارتباطات کتبی؛ ۱۱) حسابداری مالی؛ ۱۲) ۶ تا ۷ سال سابقه کار در حسابداری؛ ۱۳) مدرک کارشناسی حسابداری یا امور مالی؛ ۱۴) سابقه کار در صنعت
مدیر مالی	۱) تسلط به زبان انگلیسی؛ ۲) تجربه عالی تجاری در مدیریت بودجه‌ها و پروژه‌های بزرگ؛ ۳) مهارتهای خوب فناوری اطلاعات با آشنایی با دوره‌های مایکروسافت آفیس؛ ۴) توانایی کار مستقل؛ ۵) توانایی رهبری؛ مربیگری و توسعه یک گروه؛ ۶) مدرک تحصیلی در سطح مالی؛ ۷) باید یک حسابدار واجد شرایط (ACCA؛ ACA)؛ یا (CPA باشد؛ ۸) باید تجربه کاری در منطقه خاورمیانه داشته باشد.
حسابدار	۱) توانایی تحلیل مسایل و ارائه راه‌کار؛ ۲) توانایی برقراری ارتباط موثر؛ ۳) آشنایی با سیستمهای حسابداری؛ ۴) توانایی انجام چند کار همزمان برای انجام به موقع وظایف؛ ۵) مهارتهای قوی بین فردی؛ ۶) انعطاف‌پذیری در برابر تغییر اولویتها؛ ۷) تسلط عالی بر **نرم‌افزار حسابداری** (Tally ERP) و تسلط خوب بر نرم‌افزارهای مایکروسافت اکسل و ورد ؛ ۸) مدرک لیسانس در رشته حسابداری؛ امور مالی؛ یا هر رشته مرتبط؛ ۹) دستکم ۵ سال سابقه کار؛ ۱۰) تجربه در چارچوب کشورهای عضو شورای همکاری خلیج فارس الزامی است.

تحلیلگر ارشد اعتبار	۱) دانش خوب درباره فرایندها و محصولات بانکی؛ ۲) دانش خوب راجع به صنعت بانکداری؛ عملکرد اعتباری و دستورالعملهای نظارتی؛ ۳) مهارتهای کامپیوتری بسیار خوب؛ به ویژه اکسل و جستجوی اینترنتی؛ ۴) دانش کافی راجع به شیوه‌ها یا سیستمهای وام‌دهی؛ سیاستهای اعتباری؛ مدیریت ریسک؛ رویه‌ها؛ رویه‌های کنترلی؛ درک مسایل حقوقی مربوط به وام‌دهی؛ ۵) آگاهی از بازار اعتبار؛ ۶) سطح خوب مهارتهای تحلیلی؛ ۷) مهارتهای خوب ارتباطی ؛ ۸) مهارتهای مدیریتی یا نظارتی؛ ۹) دانش‌آموخته دانشگاه در رشته‌های مالی/حسابداری/بازرگانی؛ ۱۰) آموزش اعتباری در یک موسسه مالی معتبر؛ ۱۱) ۵ تا۶ سال سابقه کار در نقش مشابه و ۶ سال در محیط بانکداری یا مالی؛
دستیار امور اداری و حسابداری	۱) توانایی عددی؛ ۲) توجه به جزییات؛ ۳) رفتار حرفه‌ای؛ ۴) مهارتهای قوی سازمانی و برنامه‌ریزی؛ ۵) توانایی کار با ابتکار عمل و با کمترین نظارت؛ ۶) مهارتهای ارتباطی خوب، هم کلامی و هم کتبی؛ ۷) مهارتهای خوب فناوری اطلاعات و ارتباطات
سرپرست مالی - حسابهای دریافتنی	۱) مهارتهای کامپیوتری قوی با دانش مالی **اوراکل** (ORARCLE)؛ ۲) تسلط کامل به زبان انگلیسی؛ ۳) ارتباطات عالی ۴) مهارتهای ارائه مطلب ۵) توانایی کار در یک محیط با تعدد فرهنگی؛ ۶) مدرک لیسانس؛ ۷) ۳ سال سابقه کار مرتبط
سرپرست امور مالی - پردازش کارت اعتباری	۱) دانش خوب راجع به برنامه‌های کامپیوتری؛ ازجمله مایکروسافت اکسل، ورد و پاورپوینت؛ ۲) تجربه کاربری در هر سیستم **برنامه‌ریزی منابع سازمان** (ERP)؛ ۳) دانش قوی در فرایند کامل صدور صورتحساب بین خطوط در حسابداری درامد مسافر؛ ۴) دانش عالی در زمینه کسب‌وکار هواپیمایی شامل درک جنبه‌های عملیاتی و جریان کسب‌وکار؛ ۵) تسلط کامل به زبان انگلیسی؛ ۶) مدرک لیسانس در رشته حسابداری/ بازرگانی؛ ۷) ۳ سال سابقه کار مرتبط
کارشناس ارشد جذب سرمایه	۱)تحصیلات در سطح کارشناسی؛ ۲) مهارتهای قوی در زمینه فناوری اطلاعات و ارتباطات مورد نیاز؛ ۳) تجربه در توسعه محصولات جدید برای رشد کسب‌وکار و استخدام کارمند اداری (مانند **مرکز کنترل اسناد** (DCC) یا پرداخت بدون تماس) حسابدار ارشد سرمایه‌گذاری ۱) تحویل به‌موقع؛ ۲) مهارتهای اشتراک‌گذاری دانش؛ ۳) مهارتهای سازماندهی؛ ۴) مهارتهای فناوری اطلاعات و ارتباطات؛ ۵) داشتن گواهینامه‌های حرفه‌ای مانند (CIMA; CPA; ACCA)؛ ۶) ۶ سال سابقه در حسابداری، با تجربه در زمینه حسابداری سرمایه‌گذاری
اطمینان‌بخشی و خدمات مالی	۱) حل مسئله و ارائه راهکار برای مشتری؛ ۲) تجربه کاری در حسابرسیها؛ ۳) تجربه مدیریت حسابرسی؛ ۴) تجربه تعامل با صاحبکاران و مدیریت ارشد؛ ۵) مهارتهای ارتباطی اثربخش؛ ۶) مهارتهای کار گروهی؛ ۷) مهارتهای فناوری اطلاعات و ارتباطات؛ ۸) توانایی مسئولیت‌پذیری و ابتکار عمل؛ ۹) توانایی انجام کار مستقل؛ ۱۰) تجربه در توسعه و نظارت بر کارکنان؛ ۱۱) آشنایی با **استانداردهای بین‌المللی حسابداری** (IAS) و **استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی** (IFRS)
ناظر مالی ارشد پروژه	۱) مهارتهای تحلیلی؛ ۲) مهارتهای فناوری اطلاعات، به‌ویژه مهارتهای بسیار قوی در اکسل؛ ۳) اعتماد به نفس و اطمینان به خود برای تعامل با رهبران ارشد پروژه؛ ۴) توانایی ارائه نظر بی‌طرفانه؛ ۵) آگاهی تجاری؛ ۶) توانایی ایجاد روابط؛ ۷) رویکرد کاری حرفه‌ای؛ ۸) مهارتهای عالی ارتباطی و سوادآموزی؛ ۹) اخلاق کاری خوب و میل به پیشرفت

مدیر مالی ارشد گروه	۱) مهارتهای رهبری ۲) توانایی تاثیرگذاری بر مدیریت ارشد/ مدیران اجرایی؛ ۳) مهارتهای عالی در فناوری اطلاعات و ارتباطات؛ ۴) شخصیت قوی؛ ۵) مدیر ارشد مالی بسیار واجد شرایط؛ ۶) تجربه در نقش مشابه
مدیر و مشاور معاملات (زیرساخت و تامین مالی)	۱) دانش دقیق در زمینه تامین مالی پروژه؛ ۲) مهارتهای مدل‌سازی مالی؛ ۳) مهارتهای تحلیلی عالی؛ ۴) مهارتهای بین فردی؛ ۵) مهارتهای فناوری اطلاعات و ارتباطات؛ ۶) مهارتهای ارتباطی؛ چه کتبی و چه شفاهی؛ ۷) ابتکار عمل قوی در کار؛ ۸) توانایی سازگاری با چالشها و ایده‌های جدید؛ ۹) تجربه مدیریت معاملات؛ ۱۰) سوابق تحصیلی قوی شامل مدرک کارشناسی ارشد از یک موسسه معتبر
حسابدار ارشد	۱) مدیریت گروه؛ ۲) ارتباط خوب؛ ۳) مهارتهای رهبری؛ ۴) مهارتهای فناوری اطلاعات و ارتباطات؛ ۵) مدارک حرفه‌ای مانند (CPAیا (CFA؛ ۶) ۲ سال سابقه کار در امور مالی حسابرس داخلی
حسابرس داخلی	۱) مهارتهای تحلیلی قوی؛ ۲) مهارتهای ارتباطی؛ چه کتبی و چه شفاهی؛ ۳) مهارتهای ارائه؛ ۴) مهارتهای پژوهشی؛ ۵) مهارتهای بین فردی؛ ۶) مهارتهای ایجاد روابط؛ ۷) مهارتهای فناوری اطلاعات و ارتباطات؛ ۸) توانایی انجام چند کار همزمان؛ ۹) توجه کامل به جزییات؛ ۱۰) مهارتهای عالی در حل مسئله؛ ۱۱) توانایی کار تحت فشار؛ ۱۲) مدرک لیسانس در رشته حسابداری یا امور مالی و داشتن مدرک حسابدار رسمی ترجیح داده می‌شود؛ ۱۳) ۶ سال یا بیشتر سابقه کار در نقش مشابه
حسابرس عملیاتی - خدمات مشترک H&M	۱) مهارتهای تحلیلی قوی؛ ۲) تدبیر بالا؛ ۳) مهارتهای خوداتکایی؛ ۴) مهارتهای فنی و فناوری اطلاعات و ارتباطات؛ ۵) مهارتهای مدیریتی؛ ۶) ۴ تا ۶ سال سابقه در حسابرسی عملیاتی و مالی
مسئول مغایرت‌گیری	۱)تجربه بانکی ضروری است؛ ۲) ۲ تا ۴ سال سابقه کار در یک نقش مرتبط؛ ۳) مدرک دانشگاهی معتبر؛ ۴) تجربه کار با سیستمهای فناوری اطلاعات بانکی عنصر کلیدی این نقش است؛ ۵) نامزد موفق همچنین باید قادر به رعایت مهلتهای محدود و کار تحت فشار باشد؛ ۶) تجربه کار با دستگاه‌های خودپرداز و کارتهای اعتباری

پانوشت:

1- Information and Communication Technology (ICT)
2- American Accounting Association (AAA)
3- Association to Advance Collegiate Schools of Business (AACSB)
4- American Institute of Certified Public Accountants (AICPA)
5- Hybrid Accountant

منبع:

• Osmani, Mohamad et al. (2020), **International Journal of Information and Communication Technology Education**. Volume 16 • Issue 4 • October-December 2020